

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XII. De rerum variis coloribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Hoc quoque mirabile est, quod in uno corpore tota confituntur membra, tot membrorum forma, tot loca, tot officia. Ecce in uno hominis corpore quo: membra: aliud aures, aliud oculus, aliud lingua, aliud natus, aliud pes, aliud manus: singulis sua forma, sua loca, sua officia; & cum sint ita diversa in se, singula invicem tandem cooperantur omnia.

CAPUT XII.

De rerum variis coloribus.

POST figuram sequitur color. De colore rerum multum differere opus non est, cum ipse visus proberet quantum naturae de ceteris additur, cum tam variis distincta coloribus adornatur. Quid luce pulchritus? quis cum colo em in seno habeat, omnium tamen colores rerum ipsa quodammodo illuminando colorat. Quid jacundus ad videndum celo cum serenum est? quod splendor quasi sapphirus, & gratissimo quadam sue claritatis temperamento visum excipit, & demulces aspectum? Sol sicut aurum rotulat, luna pallit quasi electrum: stellarum quadam flammeo aspectu radiant, quædam luce rosea micant, quadam vero alietatum nunc rotem, nunc vitudinem, nunc candidum fulgorem demonstrant.

Quid de gemmis & lapidibus pretiosis narrare? quoniam non solum efficacia utilis, sed etiam quoque mirabilis est. Ecce tellus redimita floribus, quam jucundum spectaculum praebet? quomodo visum delectat? quomodo affectum provocat? videtur rubentes rosas, candida lilia, purpureas violas: in quibus omnibus non solum pulchritudo, sed origo quoque mirabilis est. Quomodo scilicet DEI sapientia de terra pulvere tales producit speciem.

Potremus, super omnem pulchritum, viride quomodo animo: intuitum rapit: quando vere novo nova quadam vita germina prodeum, & recta tursum in spiculis suis quasi deosum morte calcata ad imaginem futuræ Resurrectionis in lucem pariter erumunt. Sed quid de operibus DEI loquimus? cum etiam hinc industriae tunc ad alteram quadam sapientia fallentes oculos tantum opere miramur.

CAPUT XIII.

De sensibilibus rerum qualitatibus.

POST speciem de qualitate rerum differere debemus. Ob hoc providentia Creatoris tam diversas qualitates rebus indidit, ut omnis sensus hominis sua obiecta inveniat. Aliud percipit visus, aliud auditus, aliud odoratus, aliud gustus, aliud tactus. Visus impascit pulchritudo colorum, suavitatis, cantilenæ, denilectus auditus, fragrantia odoris, olfactus, dulcedo saporis gustus, aptitudo corporis tactus.

Et quis omnes delicias sensuum enumerate queat? quae tam multipes sunt in singulis, ut si quis quenlibet sensum per se consideret, quemlibet per se datum puer. Quo enim obiecta menta oculorum in diversitate colorum monstravimus, tot obiectamenta aurum in varietate sonorum invenimus; inter quæ prima sunt dulcissimum commercia, quibus homines ad invicem suam voluntates communicant, prædicta narrant, presentia indicant, futura nuntiant, occulta revelant; adeò ut hi cœreat vita humana, be-

Quam varie &
multipli-
ces sunt
sensuum
obiecta-
tiones?

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

stis comparabilis videatur. Quid autem concentrat avium? quid humanæ vocis melos secundum? quid dulces modos sonorum omnium commentorem? Quia tam multa sunt harmoniae genera, ut ea nec cogitatos percurtere, nec sermo facile explicare possit: quæ ratiæ concilia auditui serviant, & ad ejus delicias creata sunt. Sic est de olfactu. Habent hymenata odorem suum, habent unguentum odorem suum, habent rosaria odorem suum, habent roba, prata, resqua, nemora, flores odorem suum: & cuncta que suavem præstant fragrantiam, & dulces spirant odores, olfacti serviant, & in ejus delicias creata sunt. Eodem modo gultus & tactus varia habent obiectamenta, quæ ex similitudine priorum satis perpendi possunt.

CAPUT XIV.

De utilitate rerum quadruplici.

DE immensitate creaturarum, & de pulchritudine eorum quomodo potuimus, non quomodo debemus, locum sumus: nunc restat, ut ad confiteam ad amorem eum utilitatem canemus. Utilitas rerum quatuor complectitur: Rerum necessaria, commoda, congrua, & grata. Ne utilitas cellarium unicusque rei est, sine quo ipsa subsistere quædam non potest, utpote in vicetu hominis, continet, panis & aqua, in vestitu, lanea, sive pellice, aut qualibet hujusmodi indumenta. Commodum est, quod licet aliquando amphibia delectent, sive ipso tamen vita duci potest: utpote in vicetu hominis, poculum vini, & elius carnium; in vestitu, byssus & leterium, vel quodlibet aliud mollius indumentum. Apium & congruum est, quod licet utenibus non prostrat, ad uendendum ramen convenit: quales sunt uictoriae colorum, pretiosi lapides, & quæcumque ejusmodi censentur. Gratium est eisjusmodi, quod ad usum quidem habile non est, & tamen ad spectandum delectabile: qualia sunt: fortasse quædam herbarum genera & bellaria, volucrum quoque & piscium, & quævis similia. Sed dignum valde inquisitione est, quare DEUS hec ciuiteat voluit, quæ utri hominis (propter quem omnia fecit) non necessaria fore, percepit? Sed hoc enim cognoscetur, si causa & uocatio humanae conditionis attendatur.

DEUS hominem propriæ se fecit, cuncta alia propter hominem condidit. Propter se fecit hominem, non quod ipse indigere hominem, sed ut homini, quia melius dare nil potuit, seipsum frumentum daret: alia vero creatura sic facta est, ut & subiecta homini esset per conditionem, & deleviret ad utilitatem. Homo ergo quasi in quodam medio collatus habet super se DEUM, subiectum: & corpore quidem deosum mundo conjungitur, spiritu autem suum ad DEUM subiectum. Necesse autem fuit ut visibilium conditio ita ordinaretur, quatenus homo in eius fortis agnoscatur, quale esset invisibilis bonus quod in eis querere deberet: hoc est, ut sub se videret, quid supra se appeteret. Non igitur decebat ut rerum visibilium copia in parte aliqua defectum sentiret, quæ ob id maxime insti utra est, ut inest. **C**at Deimobilem alienorum bonorum assentiunt non possint. Hoc est quod diximus, cum DEUS illa solida etiam creare voluit, quæ humanis uibus necessaria non esse prævidit. Si enim sola necessaria tribueret, bonus quidem esset, sed dives non esset. Cum vero necessaria etiam communib[us] benerit, divinas bonitatis suæ ostendit, bona?

N Cū.